

11. Varhaiskasvatuksen kansainvälisyys on monenlaista

15.11.2019 KM Sirpa Tenhu

OULU

Oulu Capital
of Northern
Scandinavia

*Yleissivistävän koulutuksen ja varhaiskasvatuksen kansainvälisyyspäivät 15.11.2019. Työpajat 1-2 klo 14.30-15.30
Kieli- ja kulttuuriryhmien koordinaattori varhaiskasvatus,
suunnittelija, perusopetus ja nuorisopalvelut*

”Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja itsensä ilmaiseminen

korostuvat moninaistuvassa maailmassa. Varhaiskasvatuksessa luodaan pohja toisten ihmisten kunnioittamiselle ja vuorovaikutusoppimiselle”.

Mitä Vasun kansainvälisyys voisi tarkoittaa käytännössä ja miten lapsiryhmien eri kielet ja monikielisyys tuodaan esille päiväkodin arjessa?

Väriyhteävä: Maailmankoulujuliste kts. dia 13.

**YKn. lasten
oikeuksien
sopimus 30
vuotta
20.11.2019**

**Oulu on
lapsiystävällinen
kunta**

<https://www.ouka.fi/oulu/oulu-tietoa/lapsiystavallinen-kunta>

**Varhaiskasvatuksen
kansainvälisyys
monikielisyys**

Kieli- ja kulttuuriryhmät Oulun varhaiskasvatuksessa

Oulussa on 5906 ulkomaan kansalaista ja 125 eri kansallisuutta

- yleisimmät maahanmuuttajaryhmät: Venäjä, Irak ja Kiina. Maistraatin tilasto 31.1.2018
- alle kouluikäisiä monikielisiä lapsia on 1/2019 varhaiskasvatuksessa 477
- yleisimmät kielet: arabia, somali, venäjä, englanti, kiina ja kurdi
- oman äidinkielen opetusta: arabia, (21 päiväkodissa) somali (8 päiväkodissa) ja venäjän kieli (20 päiväkodissa)
- kieliä on noin 50
- tavoitteena on toimiva kaksikielisyys: Suomi toisena kielenä
- Varhaiskasvatuksessa on kieli- ja kulttuuritaustaisia lapsia n. 4,1 %.
Näiden lasten määrä lisääntyy vuosittain n. 30 lapsella

VAKA Ouka 1.1.2019 tilastot Tenhu S.

Oulu 1.1.2019

Kansainvälisyys Oulun varhaiskasvatussuunnitelmassa

Oulun Vasun painopisteet ovat Sivistysohjelman 2026 mukaan: hyvinvointi, osallisuus, digitalisaatio ja kansainvälisyys.

Oulu Oivaltaa, Oivalluskortit

Oululaiset OPS-polut: hyvinvoinnin polku, kulttuuripolku, maailmankansalaisen polku, tiedonhallinnan polku, yrittäjyyskasvatuksen polku...

Jokaisessa päiväkodissa ja perhepäivähoidossa kirjataan toimintasuunnitelmaan muutamalla konkreettisella toimenpiteellä mitä kansainvälisyyskasvatus tarkoittaa omassa yksikössä tai lapsiryhmässä.

Kansainvälisyys

Oululaiset OPS-polut

OPS-polut

- Hyvinvoinnin polku
- Maailmankansalaisen polku
- Osallisuuden ja kestävän kehityksen polku
- Kulttuuripolku
- Yrittäjyyskasvatuksen polku
- Tiedonhallinnan polku

OULU

Oulu Oivallus
Scandinavia

Oulun varhaiskasvatus- suunnitelma

Kansainvälisyyskasvatus Oulun varhaiskasvatuspalveluissa

- [Maailmankoulutoiminta](#) – varhaiskasvatuksen henkilöstön asenteet kansainvälisyyteen (esim. maailmankansalaisen polku, [matkalaukut](#), koulutukset)
- Lasten kansainvälistymisvalmiuksia kehitetään [kulttuurikasvatuksen](#) (kulttuuripolku), osallisuuden, kielellisen- ja kulttuurisen moninaisuuden kohtaamisen, yrittäjyyskasvatuksen sekä erilaisten kokemusten ja elämysten kautta (esim. vierailut, esitykset, lastenkirjallisuus, hankkeet, eTwinning)
- Kaksikielinen varhaiskasvatus ja esiopetus muutamissa yksityisissä ja kunnallisissa päiväkodeissa
- Kotikansainvälisyys toteutuu varhaiskasvatuksessa mm. [saamenkielisenä](#) varhaiskasvatuksena ja pohjoissaamelaisena kielipesätoimintana
- Yhteistyö yliopiston kanssa kansainvälisissä hankkeissa
- Kansainväliset vierailut päiväkodeissa, [Lastussa](#)

Vieraita Kiinasta Sampolan päiväkodissa syyskuussa 2019

KULTTUURI VARHAISKASVATUKSESSA

1. Arkitaso

TAITEEN JA KULTTUURIN ALAT

Arkkitehtuuri ja rakennettu ympäristö
Elokuva
Kuvataide
Media ja uudet kulttuurin alat
Muotoilu ja kädentaidot
Musiikki ja säveltaide
Sanataide
Sirkus
Tanssi
Teatteri
Valokuvataide
Festivaalit ja tapahtumat
Kulttuuriperintö ja maailman kulttuurit

LASTEN OMA KULTTUURITOIMINTA

Lapsen omaehtoisen kulttuuritoiminnan mahdollistaminen
Välineet tai kuvat niistä lasten nähtäville ja saataville
Lapset tekevät taidetta itse

2. Kulttuuriset sovellukset kasvun, kehityksen ja oppimisen tukena

ARJESSA

Paikalliskulttuuri
Perinteet
Arkipäivän toimintakulttuuri, kulttuuriset toimintatavat
Erialaisten kulttuuristen taustojen/lähtökohtien ymmärtäminen ja hyväksyminen
Lapsen oman kulttuurin huomioiminen: leikit, mielikuvitusleikit, kertomukset, pelit, rullatukset ym.

LÄHIYMPÄRISTÖ

Julkiset taideteokset
Lähikirjasto/kirjastoauto
Luonto
Kulttuuri- ja taidelaitokset
Rakennettu ympäristö
Ympäristötaide

3. Kulttuuritoimijoiden ja -laitosten ammattimaiset lastenkulttuuripalvelut

PEDAGOGINEN TOIMINTA

Tilanteeseen tarttuminen, ei tuokioon sidottu kulttuurikasvatus
Lapsen oman kulttuurisen toiminnan mahdollistaminen
Yksikön sisäiset esitykset
Toiminnan eheyttäminen kulttuurin avulla
Projektit
Osallistuminen Alaköökin järjestämiin ohjelmiin
Tutustuminen taiteilijan ammattiin
Kulttuurikummitoiminta
Yhteistyö kulttuurilaitosten kanssa
Kiertävät näyttelyt
Taiteilijavierailut

Kuva 4. Kansainvälisyyden tasot sivistys- ja kulttuuripalveluissa

OUT NOW! INFORMATION ABOUT OUR ERASMUS+ PROJECT

CITY OF OULU, MARTINNIEMEN PÄIVÄKOTI

School education

Meetings, open houses

Other event

INFORMATION ABOUT OUR ERASMUS+ PROJECT; OUT NOW. OUR PROJECT ENDED THIS AUGUST 2019. WE WORKED COMBINING OUTDOOR LEARNING WITH QR-CODES. WE CAN SHARE IDEAS ABOUT OUR PROJECT.WE WORKED TWO NICE YEARS WITH OUTDOOR LEARNING, SHARING TASK TO THE NATURE BY QR-CODES, WE HAD A CHILDCENTERED APPROACH. COUNTRIES IN THIS PROJECT WERE, NORWAY, SWEDEN, FINLAND, ESTONIA AND SPAIN.

Event venue

MARTINNIEMENTIE 319
90850, OULU

 MY EVENT ON FACEBOOK

Share the event

Martinniemen päiväkotit löytyy Erasmusday tapahtumasta

<https://www.oph.fi/fi/ohjelmat/erasmusdays-10-12102019>

Thank you!

<https://www.erasmusdays.eu/>

Koulutukset ja yhteistyötahot 2019

Koulutussuunnittelussa huomioidaan osaamisen kehittäminen. Koulutuksen kautta herätellään kasvattajien kiinnostusta kieliin ja kulttuureihin liittyviin asioihin, verkostoitumiseen ja kansainvälisyyteen.

Yhteistyötahoja kieliin ja kulttuureihin liittyen

Opetushallitus, Reimari-verkosto

kirjastot, [Oulu lukee](#)

oman äidinkielenopettajat,

taidekasvattajat ([video](#)) ja
Saamenkielen läänintaiteilija,

eri koulutustahot, kuten Oulun yliopisto,

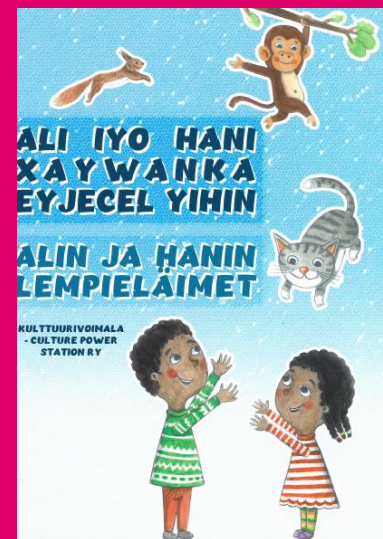
järjestöt ja yhdistykset, kuten Kulttuurivoimala - Culture Power Station ry

Koulutuksia

Oulu
lukee!
2019

Yhteistyötahoja

KULTTUURIVOIMALA
- CULTURE POWER
STATION RY

Kaksikielinen varhaiskasvatus Tuuliviireissä.

Kielet näkyviin ja kuuluviin 23.3.2018, päivitetty 31.10.2019

Dioja 19 kpl
Paula Diallo & Jaana Polvinen
Tuulikellon päiväkoti

	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	
40	1	2	3 LANGUAGE CLUBS FOREST TRIP FOREST YARD	4 TOYDAY	
41	7 PICTURE DAY VALOKUVAIS	8 LANGUAGE CLUBS	9 EXERCISING SPORTSHALL FOR 5- YEARS OLDS FOREST YARD	10 LANGUAGE CLUBS FOREST YARD	11 TOYDAY
42	14 LITTLE GROUP ACTIVITIES	15 LANGUAGE CLUBS	16 FOREST TRIP FOREST YARD	17 LANGUAGE CLUBS FOREST YARD	18 TOYDAY
43	AURAMAN HOLIDAY ACTIVITIES STYSSOGATOURNI				
44	28 LITTLE GROUP ACTIVITIES	29 LANGUAGE CLUBS	30 FOREST TRIP FOREST YARD	31 LANGUAGE CLUBS FOREST YARD	HALLOWEEN PARTY

OULU

Oulu Capital
of Northern
Scandinavia

Katsomus- ja mediakasvatus Oulun varhaiskasvatussuunnitelmassa

Varhaiskasvatuksessa tutustutaan lasten uskontoihin, katsomuksiin ja kulttuureihin arjessa ja juhlassa.

Varhaiskasvatuksessa hyödynnetään käytössä olevia sähköisiä materiaaleja ja oppimisympäristöjä (Välkyt), jotka laajentavat mahdollisuuksia tutustua oppimiskokonaisuuteen uudella tavalla.

Katsomuskasvatus:

Yleissivistävä kulttuuriperintö

Uskontoon viittaavat juhlat

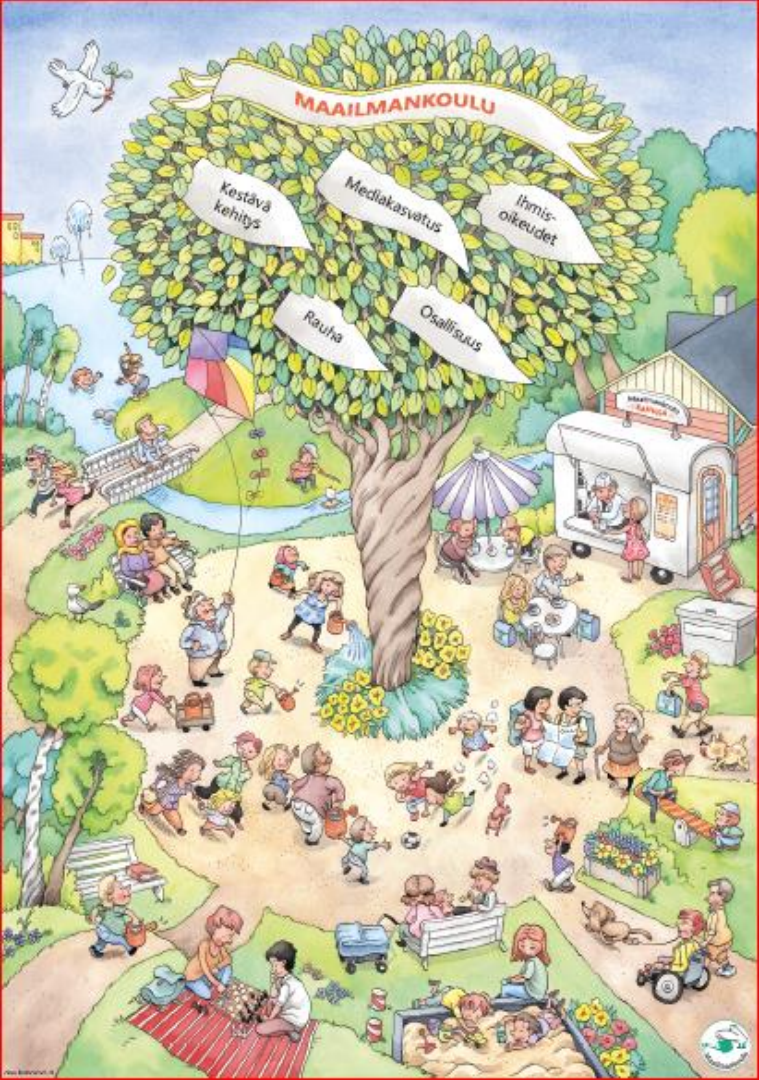
Uskonnolliset tilaisuudet

Kasvun ja hyvinvoinnin tuki

Välkyt - toimintamalli mediakasvatuksessa

Mediakasvatuksen tehtävänä on tukea lasten mahdollisuuksia toimia aktiivisesti ja ilmaista itseään yhteisössään

Maailmankoulu on globaali- ja kehityskasvatuksen tukipalvelu opettajille ja kasvattajille.

Oulun Maailmankoulu tarjoaa globaalikasvatuksen kehittämisen ja toteuttamisen avuksi verkkomateriaaleja, koulutusta ja suunnitteluapua.

Sivistys- ja kulttuuripalvelut on tuottanut erilaisia opetussuunnitelmallista jatkumoa tukevia polkumateriaaleja.

Kulttuurisen osaamisen, vuorovaikutuksen ja ilmaisun tueksi on tuotettu materiaalit: **Varhaiskasvatuksen kulttuuriopas**, **Kulttuurikasvatuspolku** ja **Maailmankansalaisen polku**.

Oulu on lapsiystävällinen kunta

YK:n lapsen oikeuksien sopimus 30 vuotta
20.11.2019

<https://www.unicef.fi/lapsen-oikeudet/lapsen-oikeuksien-paiva/>

Varhaiskasvatussuunnitelmassa on huomioitu Unicefin lapsiystävällisen kunnan toimintamallin mukaisesti varhaiskasvatuksenlaatuun vaikuttavat tekijät.

Oppiva ja hyvinvoiva lapsi: minulla on kavereita, aikuiset pitävä minusta huolta ja saan vaikuttaa omaan elämään.

["Pedagogiikkaa lapsille"](#) video 5. Pojois -Suomen Avi. Kuivasrannan päiväkot, Oulu ja Piia Roos.

Lapsen oikeuksien viikko
18.-24.11.2019

Oivalluskorttitehtävä (4.-6lk)

Nimeä kieli
Parin kanssa:

- Kieli, jota kohtaan olet utelias
- Kieli, jonka osaamisesta sinulle voisi olla hyötyä
- Kieli, joka kuulostaa kauniilta

OULU

Oulu Capital
of Northern
Scandinavia

Oulu Oivaltaa Oivalluskortit

OPS-polut näkyviksi

Kortit toteuttavat laaja-alaista osaamista vuosiluokille 0-3 ja 4-6

Jokaista polkua kohden 4-5 korttia

Hyvinvoinnin polku

Maailmankansalaisen polku

Osallisuuden ja kestävä kehityksen polku

Kulttuuripolku

Yrittäjyyskasvatuksen polku

Tiedonhallinnan polku

Tunteet

” Tiesitkö?

Tunnetaitoihin kuuluu omien ja toisten tunteiden tunnistaminen. Perusmielenä ovat ilo, viha, suru, pelko ja häpeä, mutta päivän aikana voi tuntea monia muitakin tunteita.

Tunteiden tunnistamisen opettelu vaatii sinnikasta harjoittelua. Kun kovaan harjoittelu, opit hallitsemaan tunteitasi ja säätämään omaa käyttäytymistäsi.

”

Kiitos!

sirpa.tenhu@ouka.fi